

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΣΤ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 26 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1938

ΑΡΙΘ 47

ΑΚΥΡΩΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Τῇ πρώτῃ τῆς παρελθούσης Δευτέρας ἡ δλομέλεια τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τεματίασα τὴν διάσκεψιν περὶ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, τῇ 12.30' μ.μ. εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν δημοσίων συνεδριάσεων, ὃ δὲ Πρόεδρος ἀνεκοίνωσεν ἐπ' ἀκροατηρίου τὴν ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν. Διὰ ταύτης ἐγνώσθη ὅτι τὸ Συμβούλιον, δεχθὲν τὰς κατὰ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ἀσκηθείσας προσφυγὰς, ἀπέφηνε τὴν ἐκλογὴν ἀκυρον.

Τὸ κείμενον τῆς ἀποφάσεως μετὰ τοῦ διασκευτικοῦ αὐτῆς ἔχει ὡδε :

Ἐπειδὴ οἱ αἰτούντες 1) Μητροπολίτης Ἀμβρόσιος Φθιώτιδος καὶ Εἰρηναῖος τῆς Σάμου καὶ Ἰκαρίας διὰ τῆς ἀπὸ 9 Νοεμβρίου 1938 αἰτήσεως, 2) Μητροπολίτης Ἰάκωβος τῆς Μυτιλήνης διὰ τῆς ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1938 αἰτήσεως 3) Δημήτριος Σωτηρόπουλος, Σάββας Ἀγγέλου, Σωκράτης Σινανίδης, Κωνστ. Καλογερόπουλος, Εὐάγγελος Καραγιάννης καὶ Νάσος Θάνος διὰ τῆς ἀπὸ 9 Νοεμβρίου 1938 αἰτήσεως καὶ 4) Θεοχάρης Καρβούνης καὶ Νικόλαος Παπαχρήστου διὰ τῆς ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1938 αἰτήσεως προσβάλλουσιν ἐπὶ ἀκυρώσει τὸ ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1938 πρακτικὸν τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος περὶ ἐκλογῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ τὴν ἐκλογὴν ταύτην. Ἐπειδὴ ἅπασαι αἱ ὡς ἄνω αἰτήσεις τὸν αὐτὸν ἐπιδιώκουν σκοπὸν, ἦτοι τὴν ἀκύρωσιν τοῦ ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1938 πρακτικοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος περὶ ἐκλογῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καθὼς καὶ τὴν ἐκλογὴν ταύτην, εὐρίσκονται ἐν σχέσει συναφείας πρὸς ἀλλήλας καὶ ἐπομένως ἐνδείκνυται ἡ συνεκδικασίς αὐτῶν. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 48 παράγραφος 1 τοῦ νόμου 3713 εἰς ἀσκησιν τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως δικαιούται ὁ ἰδιώτης, ἢ τὸ νομικὸν πρόσωπον, ὃν ἀφορᾷ ἡ διοικητικὴ πράξις ἢ οὕτινος προσβάλλονται ἐξ αὐτῆς ἔννομα συμφέροντα, ἔστω καὶ μὴ χρηματικά, ἐξ οὗ προκύπτει ὅτι τὸ ἐνδίκον τοῦτον μέσον δὲν ἀνήκει εἰς πάντα πολίτην, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ἡ διοικητικὴ πράξις ἢ ἔχει συμφέρον, ἔστω καὶ μὴ χρηματικόν, ἀναγνωριζόμενον ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ προσβαλλόμενον ὑπὸ τῆς πράξεως ταύτης. Ἐπειδὴ οἱ αἰτούντες Δημήτριος Σωτηρόπουλος, Σάββας Ἀγγέλου, Σωκράτης Σινανίδης, Κωνστ. Καλογερό-

πουλος, Εὐάγγελος Καραγιάννης καὶ Νάσος Θάνος, Θεοχάρης Καρβούνης καὶ Νικόλαος Παπαχρήστου νομιμοποιούνται εἰς τὴν ἀσκησιν τῶν σχετικῶν ἐπὶ ἀκυρώσει αἰτήσεων τῶν, ἐφ' ὅσον ἐμφανίζονται ὄχι μόνον ὑπὸ τὴν ἰδιότητα αὐτῶν, ὡς ὀρθοδόξων χριστιανῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τῶν ἐνοριτῶν ἐνοριακῶν ναῶν, ὑπαγομένων εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν, ἐπομένως, πρόδηλον τὸ ἠθικὸν αὐτῶν συμφέρον, ὡς ἰδιωτῶν, ὑπαγομένων εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, ὅπως προσβάλλωσι τὰς σχετικὰς πρὸς τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ διοικητικὰς πράξεις, ἂν αὐταὶ εἴνε παράνομοι. Ἐπειδὴ οἱ Μητροπολίται Ἀμβρόσιος τῆς Φθιώτιδος, Εἰρηναῖος τῆς Σάμου καὶ Ἰκαρίας καὶ Ἰάκωβος τῆς Μυτιλήνης νομιμοποιούνται εἰς τὴν ἀσκησιν τῶν σχετικῶν ἐπὶ ἀκυρώσει αἰτήσεων τῶν, διότι τὸ ἠθικὸν αὐτῶν συμφέρον προκύπτει ἐκ τῆς ἰδιότητος αὐτῶν ὡς μελῶν τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἣτις ἐπιβάλλει, ὅπως ἐν νομιμότητι συντελεσθῇ ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου πάσης Ἑλλάδος, ἄτε θίγουσαι τὴν ἀρχιερατικὴν αὐτῶν συνειδήσιν. Ἐπειδὴ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους τοὺς ἀναφερομένους ἐν ταῖς προηγουμέναις σκέψεσι νομιμοποιούνται εἰς παρέμβασιν πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κύρους τῶν προσβαλλομένων πράξεων οἱ Μητροπολίται Προκόπιος Ὑδρας καὶ Σπετσῶν, Σπυρίδων Ἀρτης, Γερμανὸς Μαντινείας, Παντελεήμων Καρυστίας, Προκόπιος Γόρτυνος καὶ Μεγαπόλεως καὶ ὁ ἰδιώτης ἐνοριτῆς ἱεροῦ ναοῦ ὑπαγομένου εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν, καὶ ἐπομένως αἱ παρεμβάσεις αὐτῶν, ὡς ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσαι, τύποις δεκταὶ καὶ ἐξεταστέαι κατ' οὐσίαν τυγχάνουσιν συνεκδικαζόμεναι μετὰ τῶν ἀκυρώσεων αἰτήσεων.

Ἐπειδὴ ἡ ἐκλογὴ Ἐπισκόπων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1833 μέχρι τῆς σήμερον, διὰ πάντων τῶν ἐν τῷ μεταξὺ ἐκδοθέντων καταστατικῶν τῆς Ἑκκλησίας νόμων, ἐθεωρήθη ὡς ἀντικείμενον «συμμίκτου εἶδους», τῆς κοινῆς δηλαδὴ ἀρμοδιότητος Ἑκκλησίας καὶ Πολιτείας, οἷον χαρακτηρὰ ἔφερε σχεδὸν πάντοτε καὶ κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους καὶ ἐπὶ Τουρκοκρατίας καὶ οἷον χαρακτηρὰ φέρει καὶ ἐν πάσαις σχεδὸν ταῖς ἀλλοῖς ὀρθοδόξοις Ἑκκλησίαις. Οὕτω παρ' ἡμῶν ἡ Πολιτεία πάντοτε μὲν ὥριζε τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν ἔκτασιν τῶν ἐπισκόπων τοῦ Βασιλείου, ἐπὶ πλέον δὲ μέχρι μὲν τοῦ 1852 διώριζε τοὺς Ἐπισκόπους καὶ Ἀρχιεπισκόπους κατὰ πρότασιν τῆς Ἱεράς Συνόδου, ἔκτοτε δὲ μέχρι τοῦ ἔτους 1931, πλὴν βραχείας περιόδου ἀπὸ τοῦ 1924 μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου 1925,

ἐνέκρινεν ἕνα ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ψηφισομένων τριῶν ὑποψηφίων, περὶ τῶν ὁποίων ὤριζεν ὅτι ἔδει νὰ εἶνε «ἐκ τῶν κληρικῶν πολιτῶν Ἑλλήνων» τῶν ἐχόντων ὀρθῶς καὶ ὑγιῶς περὶ τὴν πίστιν καὶ διακεκριμένον ἐπὶ συνέσει καὶ βίῳ ἀνεπιλήπτην καὶ παιδείαν ἐκκλησιαστικῆν». Ἐφεξῆς δὲ ὤρισε καὶ ἄλλα προσόντα τῶν ὑποψηφίων ἐπισκόπων, ἧτοι νὰ ἔχωσιν ἡλικίαν οὐχὶ ἐλάσσονα τῶν 35 οὐδὲ μείζονα τῶν 55 ἐτῶν καὶ ἔχωσι πτυχίον τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου κλ. (πρὸλ. ἄρθρον 16 τοῦ Β. Δ. τῆς 23 Ἰουλίου 1843 καὶ ἄρθρον Γ' τοῦ νόμου Ε' τοῦ 1852). Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ θραχὺ χρονικὸν διάστημα, τὸ ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1924 μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου 1925, καθ' ὃ ἡ ἐκλογή τῶν ἐπισκόπων ἐγένετο ὑπὸ μόνης τῆς Ἐκκλησίας, καὶ πάλιν ἡ Πολιτεία ἐπιφύλαξεν ἑαυτῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἐγκρίσεως τοῦ καταλόγου τῶν πρὸς ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων, ἐξ ὧν ἐγένετο ἡ ἐκλογή τῶν τριῶν ὑποψηφίων καὶ εἶτα ἐξ αὐτῶν τοῦ ἐνὸς ὑπὸ τῆς Συνόδου Ἄλλα καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἡ ἐκλογή μέχρι ἐν τοῦ Νομθετικοῦ Διατάγματος τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1923 ἐγένετο καθ' ὃν τρόπον καὶ τῶν ἐπισκόπων, ἔκτοτε δὲ γίνεται ὑπὸ μόνης τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἡ Πολιτεία ὤρισε λεπτομερῶς τὸν τρόπον καὶ τὴν διαδικασίαν ἐν γένει τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ, τίνες ἀρχιερεῖς μετέχουσιν εἰς αὐτήν, τίνες εἶνε ἐκλόγιμοι, καὶ ἐπεφύλαξεν ἑαυτῇ τὸ δικαίωμα τῆς συγκλήσεως τῆς Ἱεραρχίας καὶ τῆς διὰ Διατάγματος καταστάσεως καὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ ἐκλεγέντος. Συγκεκριμένως, κατὰ τὸ νῦν ἰσχύον ἄρθρον 12 τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νόμου 5187 τοῦ 1931, χηρευσάσης τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, καλεῖται διὰ διατάγματος ἡ Ἱεραρχία τῆς τε Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Νέων Χωρῶν πρὸς ἐκλογὴν Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἀπὸ Ἑλλήνων κληρικῶν, ἀνηκόντων εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ ἐκλογή γίνεται παρισταμένου τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Θρησκευμάτων, ὅστις καὶ προσυπογράφει τὸ πρακτικὸν τῆς ἐκλογῆς. Μετὰ δὲ τὸ νενομισμένον μήνυμα καὶ τὴν ἀνακοίνωσιν αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Θρησκευμάτων ἐκδίδεται τὸ διάταγμα τῆς καταστάσεως καὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ ἐκλεγέντος. Διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νεοῦ νόμου 1457 τῆς 1ης Νοεμβρίου 1938 ὀρίζεται πότε ἡ Ἱεραρχία θεωρεῖται ἐν ἀπαρτίᾳ, ὁ τρόπος καθ' ὃν γίνεται ἡ ψηφοφορία, πότε τὰ ψηφοδέλτια θεωροῦνται ἄκυρα, τίς θεωρεῖται ἐκλογεὺς καί, τέλος, ὅτι ὁ παριστάμενος ὑπουργὸς τῶν Θρησκευμάτων ἀποφαίνεται ἀνεκκλήτως περὶ πάσης ἐνοστάσεως ὑποβαλλομένης κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πρὸς ἐκλογὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου συνεδριάσεως καὶ μέχρι πέρατος τῆς ψηφοφορίας. Ἐντεῦθεν ἐπεταί, ὅτι ἡ προσβαλλομένη πράξις τῆς Ἱεραρχίας περὶ ἐκλογῆς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν δὲν ἀνάγεται εἰς τὴν καθαρῶς θρησκευτικὴν ἢ πνευματικὴν ἀρμοδιότητα αὐτῆς, ἀλλ' εἰς θέμα διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας, ἐκδοθεῖσα κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διαποσῶν τὸ θέμα τοῦ διατάξεων τῶν ἀνωτέρω νόμων 5438 τοῦ 1932 καὶ 1457 τοῦ 1938. Ὅθεν ἀποτελεῖ διοικητικὴν πράξιν Ἐκκλησια-

κῆς Ἀρχῆς προσβλητὴν δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Ἐπειδὴ ἡ ὡς ἄνω πράξις εἶνε καὶ ἐκτελεστική, διότι συνεπάγεται καθ' ἑαυτὴ ἔννομα ἀποτελέσματα, καθ' ὅσον κατὰ τὴν ρητὴν καὶ κατηγορηματικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ νόμου 5438 ὁ ἐκλογεὺς Ἀρχιεπίσκοπος τελεῖ καλούμενος τὸ νενομισμένον μήνυμα, ἡ δὲ Ἱερά Σύνοδος γνωρίζει τοῦτο ἐγγράφως τῷ ὑπουργῷ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ὅστις ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἐκδίδει τὸ διάταγμα τῆς καταστάσεως καὶ ἀναγνωρίσεως αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ προσβάλλεται τὸ κύρος τῆς ἐνεργηθείσης τῆ 5 Νοεμβρίου 1938 ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας ἐκλογῆς πρὸς ἀνάδειξιν Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ περὶ αὐτῆς σχετικοῦ πρακτικοῦ, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὐχὶ νομίμως μετέσχεν εἰς τὴν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας καὶ ἐψήφισεν κατὰ τὴν ψηφοφορίαν καὶ ὁ μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως Ἰωάννης Βασιλικός, ἐνῷ εἶχε καταδικασθῆ δι' ἀποφάσεως τοῦ πρωτοβαθμίου δι' ἀρχιερεῖς συνοδικοῦ δικαστηρίου εἰς ἐκπτώσιν ἀπὸ τοῦ θρόνου τοῦ ἐπὶ σιμωνία, πλεονεξία, παραβάσει τοῦ νόμου 5439 περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων καὶ παρανόμοις χειροτονίαις, καὶ εἶχεν ἀφαιρεθῆ ἀπ' αὐτοῦ ἡ διοίκησις τῆς μητροπόλεως τοῦ ὥστε δὲν ἦτο ἐν ἐνεργείᾳ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκλογῆς καὶ μέχρι τοῦδε καὶ διότι δὲν ἦτο ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ κατὰ τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 1457 τοῦ 1938 συνταχθέντι ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καταλόγῳ τῶν μελῶν τῆς Ἱεραρχίας.

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ προμνησθὲν ἄρθρον 12 τοῦ νόμου 5187, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 1457 τοῦ 1938, ἡ ἐκλογή τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν γίνεται ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας τῆς τε Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Νέων Χωρῶν, κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ νόμου 5187 τὴν Ἱεραρχίαν ἀποτελοῦσι πάντες οἱ ἔχοντες μητροπόλεις, ἧτοι οἱ κανονικοὶ ἐν ἐνεργείᾳ ἀρχιερεῖς. Ὡς τοιοῦτος ὅμως ἐνεργὸς μητροπολίτης δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὁ ρηθεὶς μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως Ἰωάννης, διότι μετὰ τὴν καταδίκην του ὑπὸ τοῦ διὰ τοὺς ἀρχιερεῖς πρωτοβαθμίου συνοδικοῦ δικαστηρίου εἰς ἐκπτώσιν ἀπὸ τοῦ θρόνου τοῦ ἀφηρέθη ἀπ' αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἡ διοίκησις τῆς μητροπόλεως αὐτοῦ καὶ ἀνετέθη εἰς τὸν μητροπολίτην Ἰωαννίνων, διορισθέντα τοποτηρητὴν αὐτῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 1353 τῆς 7ης Ἰουνίου 1938 πράξεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ὡς προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἐντεῦθεν ἐπεταί ὅτι ὁ θρόνος τῆς μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως ἐθεωρήθη προσωρινῶς χηρεύων, διότι μόνον τότε κατὰ τὸ ἄρθρον 20 τοῦ Ν. Δ. τῆς 31 Δεκεμβρίου 1923 διορίζεται τοποτηρητὴς αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἔκτοτε δὲ ἐπαυσε τὸ κανονικὸν μνημόσυνον τοῦ ὀνόματος τοῦ εἰρημένου μητροπολίτου Ἰωάννου ἐν ταῖς Ἱεροπραξίαις, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐν τῷ φακέλλῳ ἐγγράφων. Δι' ἀποφάσεως δὲ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ληφθείσης κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 21ης Σεπτεμβρίου 1937, συμφωνούντος καὶ τοῦ παρ' αὐτῇ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου, ὁ αὐτὸς μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως Ἰωάννης ἀπεκλείσθη ἀπὸ τοῦ συνο-

δικού αξιώματος, τὸ ὁποῖον ἐκαλεῖτο ἐκ τοῦ νόμου νὰ ἀναλάβῃ κατὰ τὴν σειράν τῶν πρεσβείων τῆς ἀρχιερωσύνης κατὰ τὴν ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1938 συνοδικὴν περίοδον. Ἐκ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τούτου φαίνεται, ὅτι θεωρήθη ὡς μὴ ὢν ἐν ἐνεργείᾳ, διότι κατὰ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 5438 τοῦ 1932 τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου λαμβάνονται ἐκ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀρχιερέων, κατὰ τὴν σειράν τῶν πρεσβείων τῆς ἀρχιερωσύνης. Μόνον δὲ ἕνεκα ἀσθενείας, πιστοποιουμένης ἀρμοδίως, ὁ καλούμενος ἢ ὁ διατελὼν συνοδικὸς δύναται νὰ παραιτηθῇ καὶ ἀντικατασταθῇ διὰ τοῦ ἐπομένου κατὰ σειράν, ὡς καὶ ὁ ἀδικαιολογήτως μὴ μετασχὼν ἐπὶ μῆνα τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου. Πρὸς τὰς ἀνωτέρω πράξεις, ἦτοι τῆς ἀφαιρέσεως ἀπ' αὐτοῦ τῆς διοικήσεως τῆς Μητροπόλεως του καὶ τοῦ ἀποκλεισμοῦ του ἀπὸ τοῦ συνοδικοῦ αξιώματος συνεμρφώθη ὁ εἰρημένος μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως Ἰωάννης καὶ μόνον μεσοῦντος τοῦ Ὀκτωβρίου 1938, ἦτοι μετὰ τέσσαρας μῆνας ἀπ' ἧς ἀφῆρθη ἀπ' αὐτοῦ ἡ διοίκησις τῆς μητροπόλεως του καὶ διωρίσθη τοποτηρητῆς αὐτῆς, ὑπέβαλε πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἀναφορὰν, δι' ἧς ἐζήτησε νὰ διαταχθῇ ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ διορισθέντος τοποτηρητοῦ καὶ ἡ ἐπανάληψις τοῦ μνημοσύνου τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κατὰ τὰς ἱεροπραξίας, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι, ὡς ἐπληροφορήθη, ἐγένετο τύποις δεκτὴ ἡ ἔφεσις αὐτοῦ κατὰ τῆς ἀνωτέρω καταδικαστικῆς ἀποφάσεως. Ἄλλ' ἡ Ἱερὰ Σύνοδος δι' ἀποφάσεως αὐτῆς ληφθεῖσης κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 15ης Ὀκτωβρίου 1938 ἀπέρριψε τὴν αἴτησιν ταύτην, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι, ἀναβληθεῖσης τῆς συνεχίσεως τῆς δίκης, ἡ ἀσκηθεῖσα ἔφεσις παραμένει ἐκκρεμῆς, χωρὶς νὰ ἔχη ἀνασταλτικὴν ἐνεργείαν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀπὸ 10 Ἰουνίου 1935 Ἀναγκαστικοῦ νόμου. Ὑπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας ὁ εἰρημένος μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως Ἰωάννης δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐν τῷ παρόντι ὡς ὢν ἐν ἐνεργείᾳ ἢ ἔχων θρόνον, κατὰ τὴν ἐννοίαν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ νόμου 5438 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 1457 τοῦ 1938, ἀφοῦ ἦδη ἀπὸ τῆς 7ης Ἰουνίου 1938 καὶ μέχρι τοῦδε ἔχει ἀφαιρεθῆ ἀπ' αὐτοῦ ἡ διοίκησις τοῦ θρόνου του, ἣτις ἔχει ἀνατεθῆ εἰς τὸν μητροπολίτην Ἰωαννίνων καὶ ἔχει παύσει τὸ κανονικὸν μνημόσυνον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐν ταῖς ἱεροπραξίαις.

Ἐπειδὴ κατὰ ταῦτα καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος ἐὰν ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις τοῦ πρωτοβαθμίου δι' ἀρχιερεῖς συνοδικοῦ δικαστηρίου, δι' ἧς ὁ εἰρημένος μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως Ἰωάννης ἔχει καταδικασθῇ εἰς ἐκπτώσιν ἀπὸ τοῦ θρόνου του, ἔχη ἀπ' ἐαυτῆς κῦρος κανονικὸν καὶ συνεπάγεται ὠρισμένης συνεπειᾶς, ὡς ἐπανελημμένως ἀπεδέξατο ἡ Ἱερὰ Σύνοδος καὶ μετὰ λόγου ὑποστηρίζουσιν οἱ προσφεύγοντες, ἢ ἐὰν χρήζη πρὸς τοῦτο τῆς προηγουμένης ἐγκρίσεως ὑπὸ τῆς πολιτείας, κατὰ τὸ ἄρθρον 152 τοῦ νόμου 5383 τοῦ 1932 «περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων κ.λ.π.», οὐχὶ νομίμως ὁ μητροπολίτης οὗτος μετέσχεν εἰς τὴν συγκληθεῖσαν σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας καὶ ἐψήφισε κατὰ τὴν γενομένην τῇ 5ῃ Νοεμβρίου 1938 ψήφωσιν πρὸς ἐκλογὴν Ἀρχιεπι-

σκόπου Ἀθηνῶν.

Ἐπειδὴ τῆς ψήφου τοῦ μητροπολίτου τούτου ἐπιπραξούσης προφανῶς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς, ἀφοῦ μόνον κατὰ μίαν ψήφον ἐπλειοψήφισεν ὁ ἕτερος τῶν ψηφισθέντων, αὕτη καὶ τὸ περὶ αὐτῆς προσβαλλόμενον πρακτικὸν εἶνε ἀκυρωτέα κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως.

Ἐπειδὴ βασίμου κριθέντος τοῦ ἀνωτέρω λόγου τῶν αἰτήσεων περιττὴ καθίσταται ἡ ἐξέτασις τῶν ἄλλων λόγων

Διὰ ταῦτα,

Συνεκδικάζον τὰς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεις,

Δέχεται ταύτας ὡς νόμω καὶ εὐσὶα βασίμου.

Ἀκυροῖ τὸ περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1938 πρακτικὸν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπορρίπτει τὰς ἀσκηθείσας παρεμβάσεις.

Διατάσσει τὴν ἐπιστροφὴν τῶν κατατεθέντων παραβόλων εἰς τοὺς αιτούντας.

Ἐπιβάλλει τὴν δικαστικὴν δαπάνην τῶν αιτούντων ἐκ δραχμῶν ἑξ̄ χιλιάδων (6.000) εἰς βάρος τοῦ δημοσίου καὶ τῶν παρεμβαίνόντων συμμέτρως.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΛΕΥΓΤΙΚΟΝ

IV. *Τυπικὴ τάξις τῶν «περὶ ἁμαρτίας» θυσιῶν.* 4,1 5,13 α') *Περίπτωσις θυσίας περὶ ἁμαρτίας τοῦ ἀρχιερέως, 4,1 12:* 1) Ἱστορικὴ εἰσαγωγή, στ. 1-2 2) Τὸ περὶ ἁμαρτίας τοῦ ἀρχιερέως ἀπαιτούμενον θῦμα, στ. 3 3) Ἡ σφαιγίσις καὶ ἡ χοῆσις τοῦ αἵματος τοῦ θύματος, στ. 4-7 4) Χοῆσις τῶν καλυτέρων μερῶν τοῦ κ. ἔατος, στ. 8-10 5) Χοῆσις τοῦ δέσματος τοῦ θύματος καὶ τῶν ὑπολοίπων κρεάτων αὐτοῦ, στ. 11-12.—β') *Περίπτωσις θυσίας περὶ ἁμαρτίας παντὸς τοῦ λαοῦ, 4, 13-21:* 1) Ἀμάσθημα τοῦ λαοῦ ἕξ ἀγνοίας, στ. 13 2) Ἐκλογὴ τοῦ θύματος, στ. 14 3) Ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ λαοῦ ἐν τῇ ἱεροτελεσίᾳ στ. 15 4) Ἡ ἱεροτελεστία: χοῆσις τοῦ αἵματος, στ. 16-18 5) χοῆσις τοῦ κρέατος-τοῦ πάχους, στ. 19-21 6) διὰ μέσου τοῦ ἱερέως ἑξ̄ ἑλασμός, στ. 20 γ') *Περίπτωσις θυσίας περὶ ἁμαρτίας τοῦ πολιτικοῦ ἄρχοντος, 4,22-26:* 1) Ὁ ἔνοχος καὶ τὸ θῦμα, στ. 22-24α 2) Ἡ θυσία, στ. 24β-26.—δ') *Περίπτωσις τῆς θυσίας ἀπλοῦ ἰδιώτου, 4,27-35:* 1) Ὁ ἔνοχος, στ. 27-28α 2) Προσφορὰ κατὰ βούλησιν «θηλυκοῦ τραγού» καὶ τυπικὴ τάξις τῆς θυσίας, στ. 28β-31 3) Προσφορὰ «θηλυκοῦ προβάτου» καὶ τυπικὴ τάξις, στ. 32-35.—ε') *Τυπικὴ τάξις θυσιῶν περὶ ἁμαρτίας εἰς περιπτώσεις:* ἀρνήσεως μαρτυρικῆς καταθέσεως, ἐπαφῆς ἀκαθάρτων, καὶ ἀστοχάστου ὄρκου, 5,1-13: 1) Αἱ τρεῖς περιπτώσεις ἁμαρτίας, στ. 1-4 2) Οἱ τρόποι ἑξ̄ ἑλασμοῦ, 5-13: ἀνάγκη ἐξομολογήσεως, στ. 5 3) θυσία τῶν οἰκονομικῶς εὐκαταστάτων, στ. 5 6 4) τῶν πτωχῶν, στ. 7-10 5) τῶν πάντη

ἀπόρων, στ. 11-13α' τὸ «τυχηρὸν» τοῦ ἱερέως ἐκ τῶν θυσιῶν τούτων, στ. 13β.

V. *Τυπικὴ τάξις τῶν ἐπὶ πλημμελήμασι θυσιῶν*, 5,14-6,7. α') *Πλημμελήματα στρεφόμενα κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς θείας λατρείας*, 5,14-19 : 1) Περιπτώσεις πρώτη: παραβάσεις ἀναφερόμεναι εἰς πράγματα ἀφιερωμένα εἰς τὸν Κύριον, 5,14-15α.—'Ο ἐπὶ ταύταις ἔξιλασμός, στ. 15β-16 : θυεῖα κριοῦ, ἀπόδοσις τοῦ ὑπεξαιρεθέντος ἐξ ἀγνοίας ἱεροῦ ἀντικειμένου, πρῶτον. 2) Περιπτώσεις δευτέρα: διάπραξις πραγμάτων ἀληγορευμένων ὑπὸ τοῦ Κυρίου σχετικῶς πρὸς τὸν ναὸν καὶ τὴν λατρείαν, 5,17.—'Ο ἐπὶ ταύτη ἔξιλασμός, στ. 18-19. β') *Πλημμελήματα στρεφόμενα κατὰ τοῦ πλησίον*, 6,1-7 : 1) Περιπτώσεις διάφοροι ἁμαρτίας ὡς πρὸς τὸν πλησίον, ὅσον ἄφραξ εἰς τὰ ὑλικά αὐτοῦ ἀγαθὰ, στ. 1-3. 2) 'Ο τρόπος τοῦ ἔξιλασμοῦ ἐπὶ ταύταις, στ. 4-7.

VI. *Τηρητέοι ὑπὸ τῶν ἱερέων Κανονισμοὶ ἐν ταῖς διαφορῶσι θυσίαις*, 6,8-7,38. α') *Κανονισμοὶ διὰ τὰ δλοκαυτώματα*, 6,8-13 : 1) Εἰσαγωγή εἰς τὸ 9β 18, στ. 8 9α 2) 'Η ὀλοκτύκτις καῦσις τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου, στ. 9β. 3) Τί θὰ γίνηται ἡ σιάκτη τοῦ ὀλοκαυτώματος, στ. 10 11. 4) Ἐντονος προσταγὴ περὶ διατηρήσεως τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου ἀκαιμήτου, στ. 12-13. β') *Κανονισμοὶ διὰ τὰς ἀναιμάκτους θυσίας*, 6,14 18 : 1) τίτλος τοῦ παραγράφου τούτου (στ. 14) καὶ σύντομος περιγραφή τῆς θυσίας, στ. 15. 2) τὸ μερίδιον τῶν ἱερέων καὶ ἡ χρησις αὐτοῦ, στ. 16 18.—γ') *Κανονισμοὶ ἀφορῶν εἰς τὴν θυσίαν ἐπὶ τῇ χρίσει τοῦ νέου ἀρχιερέως*, 6,19-23 : 1) Μεταβατικὰ εἰς τὸ θέμα, στ. 19 20α 2) Περιγραφή τῆς θυσίας: ποιότης τῆς προσφορᾶς, τὸ διηνεκὲς αὐτῆς, ὁ τρόπος, στ. 20β-23.—δ') *Κανονισμοὶ τῶν χρεῶν τῶν ἱερέων κατὰ τὰς «περὶ ἁμαρτίας» θυσίας*, 6,24-30.—ε') *Κανονισμοὶ ὡς πρὸς τὰς «περὶ πλημμελείας» θυσίας*, 7,1-10 : 1) Εἰσαγωγή εἰς τὸν νέον παράγραφον καὶ γενικὴ ἀρχὴ ὡς πρὸς τὴν θυσίαν, στ. 1. 2) Τελετουργικαὶ λεπτομέρειαι, στ. 2-7. 3) Τὸ μερίδιον τοῦ ἱερέως κατὰ τὰς θυσίας ὀλοκαυτωμάτων καὶ ἀναιμάκτους, στ. 8-10. στ') *Τηρητέοι ὑπὸ τῶν ἱερέων Κανονισμοὶ κατὰ τὰς θυσίας «σωτηρίου»*, 7,11-21. ζ') *Ἀυστηρὰ γενικὴ ἀπαγόρευσις βρώσεως τοῦ πάχους τῶν ζώων καὶ πόσεως τοῦ αἵματος αὐτῶν*, 7,22-27.—η') *Συνέχεια κανόνων σχετικῶς πρὸς τὰς θυσίας «σωτηρίου»*, 7,28-34.—θ') Ἀνακεφαλαίωσις τοῦ ὅλου ἐπιμήματος Α' 7,35-38.

E. I. K.

Η ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Γ'

Με τοιούτους ἀκατασχέτους πόθους καὶ ἀκατανικήτους τάσεις εἶνε ὁ ἄνθρωπος ἐκ φύσεως ἐφωδιασμένος· ἀλλ' ἐνῶ ὑπάρχουν ἐν τῇ πραγματικότητι τὰ ἱκανοποιούντα τὴν σωματικὴν του δίψαν καὶ πείναν, ἡ παρούσα ζωὴ δὲν τῷ δίδει τὰ ἀντίστοιχα τῶν ἐπιτακτικῶν αἰτημάτων τῆς ἀνικανοποίητου ψυχῆς του. Οὕτω ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖ ἐνταῦθα μίαν κολοσιαιάν καὶ μοναδικὴν ἀντινομίαν. Ἡ φύσις εἶνε κατ'

ἐξοχὴν λογικὴ ὡς ποιήμα τοῦ Ὑψίστου Λόγου· ἐμφύτευσις, λοιπόν, εἰς μόνον τὸν ἄνθρωπον, τὸ ὕψιστον τῶν πλασμάτων, δίψης τοσοῦτων καὶ τοιούτων μόνου αὐτοῦ χαρακτηριστικῶν ἐπιδιώξεων διὰ τὸ μείνη ἀνικανοποίητος, καὶ μόνος αὐτός, ἀποτελεῖ φυσικὸν παραλογισμόν καὶ ἠθικὸν πρόβλημα ἀπαράδεκτα, εἰς περιτοῦται εἰς τὸν τάφον ἢ ἀνθρωπίνῃ ζωῇ. «Ἐξ ὅλων τῶν δημουργημάτων—λέγει ὁ Kant—μόνος ὁ ἄνθρωπος ἐπέτυχεν τὸν σκοπὸν του κατὰ τὸν χριότερον τρόπον», ὄχι δὲ μόνον διὰ τὴν ἄντιστοιχίαν τῶν δεδομένων τῆς παρούσης ζωῆς πρὸς τὰς προμνηθείσας ἀνωτέρας ἐπιδιώξεις του, ἀλλὰ καὶ διότι, εἰς ὅ,τι ὅπωςδήποτε ἐπιτυγχάνει, «ὑποχρεοῖται νὰ δαπανήσῃ κολοσιαιὰς ἱκανότητος ἵνα ἐπιτύχῃ, ὅ,τι τὰ λοιπὰ ὀργανικὰ ὄντα ἐπιτυγχάνουν καλλίτερον καὶ τελειότερον δι' ὀλιγωτέρων καὶ ἀπλουτέρων μέσων».

Ἐπεὶ τῆς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ σώματος συνεχίσεως τῆς ζωῆς συνηγορεῖ καὶ τὸ ψυχολογικὸν φαινόμενον τῆς ἐλπίδος. Ἡ ἐλπίς εἶνε προσδοκία μέλλοντος, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ μὴ ἱκανοποίησις ἐκ τῆς παρούσης ζωῆς παραπέμπει εἰς ζωὴν ἐπέκεινα τῆς γῆνης, ὁ πόθος τῆς ζωῆς ἐκφράζεται καὶ παραπέμπει εἰς ἐλπίδα μελλούσης ζωῆς, ἀναγομένην εἰς πίστιν, ἥτοι εἰς βεβαιότητα περὶ ὑποστάσεως τῶν ἐπιτιζομένων. Ἡ ἐλπίς ἰδιάζει εἰς μόνον τὸν ἄνθρωπον, διότι μόνος αὐτός σχηματίζει τὴν ἔννοιαν τοῦ μέλλοντος, πρὸς τὸ ὁποῖον στρέφει τὸ ἐνδ' ἀφ' ἑαυτοῦ περισσότερον καὶ ζωηρότερον ἢ πρὸς τὸ παρελθόν καὶ πρὸς τὸ παρόν, ἐπειδὴ τὸ μέλλον ἔχει δι' αὐτὸν σημασίαν σπουδαιοτέραν καὶ μονιμοτέραν. Τὸ παρελθόν, μεταβαλλόμενον εἰς ἀπλὴν ἀνάμνησιν, δὲν ὑπάρχει πλέον· τὸ παρόν ἀποτελεῖ τὸ στιγμαῖον καὶ ἀσύλληπτον ἀσυνεχὲς ἔριον μεταξὺ τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος· ἀπομένει, λοιπόν, διὰ τὸν ἄνθρωπον μόνον τοῦ μέλλοντος ἡ προοπτικὴ, αἱ ὑποσχέσεις καὶ αἱ προσδοκίαι. Οὕτω, κατ' οὐσίαν ὁ ἄνθρωπος ζῆ ὄχι διὰ τὸ ἀναγκαιῶς φευγαλέον παρόν, ἀλλὰ διὰ τὸ εὐδώς ἀναπεπταμένον μέλλον. Ἐκάστη στιγμή τοῦ παρόντος ἀποτελεῖ ἐν ταύτῳ στρωφὴν πρὸς τὸ μέλλον, ἢ δ' ἐκ τοῦ παρόντος μὴ ἱκανοποίησις προσδοκᾷ αὐτὴν ἀπὸ τὸ ἀμέσως ἀρχόμενον μέλλον. Πάντες οἱ διαλογισμοί, τὰ σχέδια, αἱ προσπάθειαι καὶ αἱ ἀγῶνες τῆς ζωῆς δὲν ἀποβλέπουν εἰς τὸ στιγμαῖον παρόν, ἀλλ' εἰς τὴν προπαρασκευὴν καὶ διασφάλισιν τοῦ μέλλοντος. Τὸ ὕψιστον τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου ἔχει στήμονας τοὺς σκοπούς, ἡ ἔννοια δὲ τοῦ σκοποῦ ἐντοπίζεται ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ μέλλοντος. Ὡστε δύναται κριολογικῶς νὰ λεχθῆ ὅτι κυρίως δὲν ζῶμεν, ἀλλ' ἐλπίζομεν νὰ ζήσωμεν, ἂν δὲ λέγωμεν ὅτι ζῶμεν ἐν τῇ ἔννοιά ὅτι ἀπολαμβάνομεν τὴν ζωὴν ὡς παροῦσαν, τοῦτο μόνον διότι ὑπάρχει ἡ ἐλπίς τοῦ μέλλοντος· ἡ ἐλπίς δηλ. εἶνε ἡ παρέχουσα νόημα εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἥτις ἄνευ τῆς πρὸς τὸ μέλλον φερόα διὰ τῆς ἐλπίδος χάνει τὸ κύριον ἐλατήριόν της, ὅλην τὴν χαρὰν, ἐφ' ὅσον ἡ ἔλλειψις πάσης προοπτικῆς μέλλοντος ἀναστέλλει πᾶσαν προσπάθειαν καὶ πρὸς δραστὴν ὀρμηὴν. Κατὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον ἡ ἐνεστώσα ζωὴ τερματίζεται διὰ τοῦ θανάτου, ἡ ἐλπίς ἐφορᾷ εἰς τὴν μετὰ θάνατον συνέχειαν τῆς ζωῆς, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἔννοια τῆς ἐλπίδος εἶνε

συναφής πρὸς συνέχειαν ἀτερμάτιστον, παραπέμπει εἰς τὸ αἰώνιον μέλλον, εἰς αἰώνιον ζωὴν, ἀντίθετον πρὸς τὴν γήϊνην ἐφήμερον.

Εἶνε δὲ καὶ ἠθικὸν αἴτημα ἡ προσδοκία μελλούσης ζωῆς. Διότι ἐὰν ἡ ζωὴ ἀνακόπτηται ὀριστικῶς ὑπὸ τοῦ θανάτου, δὲν θὰ ἦτο Θεὸς ἀγαθὸς ὁ προικίσας τὸν ἄνθρωπον δι' ἐφοδίων ἀποτελούντων σκληροτάτην δι' αὐτὸν βάσανον ἄνευ λόγου, καὶ ὠθούντων αὐτὸν εἰς ὀδυνηροτάτην ἀπελπίσιν· ἀλλ' οὔτε καὶ δίκαιος, ἐφ' ὅσον δὲν ἱκανοποιεῖται ἐν τῇ παρουσίᾳ ζωῇ τὸ ἔμφυτον εἰς τὸν ἄνθρωπον συναίσθημα τῆς δικαιοσύνης, διὰ τῆς ἐπιβεβλημένης ἀνταποδόσεως. Ἄλλα καὶ τὸ πρὸς ὃ φέρεται ἡ ἀνθρωπίνη ἱστορία κοινωνικὸν ἰδεῶδες, τὸ ἐκ τελείων μόνον προσώπων ἀποτελούμενον, δὲν πραγματοποιεῖται ἐνταῦθα, δεδομένης τῆς ἀτελείας τῶν συμβιούντων ἀνθρώπων, ἀπότοκοι τῆς ὁποίας εἶνε αἱ ἐκάστοτε κοινωνικαὶ ἀνωμαλίαι, διαταραχαὶ καὶ ἀνατροπαί. Ἐὰν δὲ θελήσωμεν καὶ ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς ἐμβίοις ἀναλογιών, ἀπὸ τῆς ἐννοίας τῆς ἐξελίξεως καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἀξιωματίων τινῶν τῆς Φυσικῆς νὰ συλλογισθῶμεν, εἰς τὸ αὐτὸ θὰ καταντήσωμεν πόρισμα. Διότι καὶ οἱ μετασηματισμοὶ ἢ μεταμορφισμοὶ τῶν σκωλήκων εἰς χρυσαλλίδας, καὶ ἡ ἐκ τοῦ θανάτου ὀρισμένων μορφῶν ἀναγέννησις τελειότερας ζωῆς (φοῖνιξ), καὶ ἄλλα παρόμοια φαινόμενα ἐκ τοῦ φυσικοῦ κόσμου οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ἐκδήλωσις τῆς τάσεως τῆς ζωῆς πρὸς εὐσταθῆ συνέχισιν τῶν ἀνανεώσεων. Ἀφοῦ δέ, ἐξ ἄλλου, ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἡ κορὴ τῶν ἐμβίων ὄντων, ἡ δ' ἀπειρος ψυχικὴ καὶ πνευματικὴ δυναμικότης του ὑπονοεῖ συνεχῆς ἐξελικτικῆς τελειοποιήσεως αὐτοῦ στάδιον, ἀπέναντι τοῦ ὁποίου εἶνε μηδισμὴ ἢ διάρκεια τῆς παρουσίας ζωῆς, δὲν ἔχει νόημα ὁ διὰ τοῦ σωματικοῦ θανάτου τερματισμὸς τῆς. Τῆς ἐξελίξεως ἀποσκοπούσης εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ τελειοτάτου καὶ τοῦ ἀρίστου, προκειμένου δὲ περὶ πνευματικοῦ καὶ ἠθικοῦ ὄντος, ὁποῖος ὁ ἄνθρωπος, ὅ,τι ἐπιδιώκεται εἶνε ἡ ἠθικὴ καὶ ἡ πνευματικὴ τελειότης του, τίς ὁ λόγος νὰ ἀνακοπῇ ἢ πρὸς τὰ πρόσω καὶ τὰ ἄνω ἀνάπτυξίς του καὶ νὰ ἀφανισθῇ πρὶν τελειωθῇ διὰ τῆς βαθμιαίας πρὸς τὸν Θεὸν ὁμοιώσεώς του; Ποίαν λογικὴν ἐνέχει ἡ κατασκευὴ τοιοῦτου πλοίου μὲ τοιοῦτον ἐξοπλισμὸν, ἀφοῦ τὸ ἀσφαλὲς τέλος του εἶνε νὰ βυθισθῇ εἰς τὸν ὠκεανὸν αὐτανδρον, καὶ διατῆ ἢ φύσις νὰ ὠδίγη τοιοῦτον στέφανον τῶν κτισμάτων, ἀφοῦ πρόκειται νὰ μαρυνθῇ παντελῶς ὑπὸ τὴν πνοὴν τοῦ θανάτου; Ἄλλα καὶ τὸ φυσικὸν ἀξίωμα τῆς διατηρήσεως τῆς ἐνεργείας συνηγορεῖ ὑπὲρ τοῦ ἀφθάρτου τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος. Διότι ἂν ὑποθεθῇ παραδεκτὸν ὅτι ἡ ἐν τῷ σύμπαντι ὕλικὴ ἐνέργεια, εἰς οἰανδήποτε μορφήν κἂν μεταβληθῇ μένει πάντοτε ἀφθαρτος, κατὰ μέζονα λόγον ἀθάνατος εἶνε ἡ ἀπὸ τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἀκτινοβολοῦσα πνευματικὴ ἐνέργεια ὡς φύσει ἄυλος καὶ ἀνώλεθρος, μόνον δ' ὡς αἰωνίας δυνάμεθα νὰ νοήσωμεν τὰς πνευματικὰς καὶ ἠθικὰς ἀξίας πρὸς τὰς ὁποίας, ἀτενίζει ἡ ἀνθρωπίνη προσωπικότης πάντως δὲ ἡ προσωπικότης, ἡ συνείδησις, ἡ νόησις, ἡ ἰδέα, τὸ συναίσθημα καὶ ὅ,τι ὑψηλὸν καὶ βαθὺν καὶ ὠραῖον ἐγκλείει ἡ ἀν-

θρωπίνη ὑπόστασις εἶνε ἀνώτερα, ἀξιώτερα καὶ διαρκέστερα τοῦ πηλοῦ καὶ τοῦ ξύλου καὶ τοῦ χάρτου καὶ τοῦ ἐνδύματος καὶ οἰουδήτινος ἄλλου προϊόντος τῆς ἀνωλέθρου ὕλικῆς ἐνεργείας, εὐδ' εἶνε δυνατόν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι αἱ μεγαλουργαὶ ἀποτελοῦν ἐφήμερα πυροτεχνήματα καὶ ὅτι, συλλήβδην, τὸ ἐν ὅλη τῇ δημιουργίᾳ ὑψιστον γεγονός καὶ πολυτιμότερον ἀγαθόν, ὁποῖον εἶνε ὁ ἄνθρωπος, ἐδημιουργήθη ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ νὰ μηδενισθῇ.

(Συνεχίζεται)

Σ Κ Ε Ψ Ε Ι Σ

1. Τὸν προσευχόμενον καὶ ἐργαζόμενον βοηθεῖ πάντοτε ὁ Θεός.
2. Τὸ ἀρετὸν εἶναι πολλακίς προτιμότερον τοῦ πάρα πολύ.
3. Τὴν ὕγιαν ἐκτιμᾷ τις τὰ μάλιστα ὅταν εἶναι ἀσθενής.
4. Ὄταν ὁ Θεὸς εὐλογῇ μίαν χώραν, δίδει εἰς αὐτὴν συνετὸν ἡγμόνα καὶ μικρὰν εὐρίην.
5. Ἡ καρδία εἶναι ἡ πηγὴ, ἡ δὲ γλῶσσα ὁ ὄρυξ.
6. Πολλοὶ ἐκλαμβάνουσιν ἐνίοτε τὰς πυγολαμπίδας ὡς φῶς, ἐνῶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἐξαφανίζονται.
7. Αἱ πληγαί, τὰς ὁποίας ἐπιφέρομεν εἰς τὸν ἑαυτὸν μας, δυσκόλως θεραπεύονται.
8. Ἡ γλῶσσα εἶναι ὁ διερμηνεὺς τῆς καρδίας.
9. Καὶ διὰ τοῦ λόγου δολοφονεῖ τις ἐνίοτε τὸν πλησίον του.
10. Ἐξ ἐνὸς σπινθῆρος ἀνάπτει ἐπίστε μεγάλη πυρκαϊά.
11. Τὰ ἐξωγραφισμένα ἄνθη δὲν εὐδιάζουσιν.
12. Ἐν τῇ ἀναπεπεμένη θαλάσῳ τὰ κύματα εἶναι πάντοτε μεγάλα.

I. K. Δ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Πολιτικῶν θρησκευτικότης.

Ἐν τῷ ἀγγλικῷ τύπῳ ἐσημειώθη κατ' αὐτὰς ἡ συμπλήρωσις τῆς εσσαρακοστιατίας ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ διασέμου ἄγγλου πολιτικοῦ Γλάδστωνος, τὸ γεγονός δὲ τοῦτο ὑπομνησκει εἰς ἡμᾶς μίαν πολιτικὴν φυσιογνωμίαν σπανίου ἠθικοῦ μεγαλείου, ὀφειλομένου εἰς τὴν βαθεῖαν τοῦ ἀνδρὸς θρησκευτικότητα. Διότι ὁ Γλάδστων, ἐδραίας ἔχων χριστιανικὰς πεποιθήσεις, τὰς θρησκευτικὰς του ἀρχὰς ἐφήρμοζεν οὐ μόνον εἰς τὴν ἰδιωτικὴν του ζωὴν, ἀλλὰ καὶ εἰς πᾶσαν πρᾶξιν τοῦ δημοσίου του βίου, τὴν διεύθυνσιν τῆς κυβερνήσεως, εἰς ἣν τετράκις εἶχε κληθῆ, θεωρῶν πάντοτε ὡς θρησκευτικὴν διακονίαν. Βαθὺς μελετητὴς τῶν ἀρχαίων ἐλλήνων συγγραφέων καὶ τῆς ἀγ. Γραφῆς, ἐμέριζε τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του εἰς τὴν ἐντιρόφησιν εἰς τὰ ὑψηλὰ ἐλληνικὰ ἰδεῶδη καὶ τὰς ἀγίας χριστιανικὰς ἀξίας καὶ ἀληθείας, αὐστηρὸς δὲ τηρητὴς τῶν καλῶν ἀγγλικῶν παραδόσεων, ἐπιμελέστατα ἐτήρει τὴν ἀργίαν τῆς Κυριακῆς πάντοτε μὲ τὴν ἀγ. Γραφήν ἀνὰ χεῖρας. Κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν γάμου του ἐθεώρησε καθήκον του νὰ συνεπιδοθῇ μετὰ τῆς νύμφης του εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Γραφῆς, βραδύτερον δ' ἐσημείου ἐν τῷ ἡμερολογίῳ του ὅτι εἰς πολλὰς περιστάσεις σκληρῶς δο-

κιμασίας κάποια φράσις τῆς Γραφῆς μοι ἤρχετο εἰς τὸν νοῦν ὡς νὰ μοι ἐφέρετο ἐπὶ πτερόγων ἀγγέλων. Τακτικώτατα μεταλουμβάνων τῶν ἀχράντων μυστηρίων ἀπέβαιεν ἐντυπωτικώτατον ζωντανὸν μάθημα εἰς τοὺς συμπαρόντας ἐν τῷ ναῷ, συγκινητικώτατα δὲ περιγράφει τὴν σκηρὴν τῆς ἐπιθανατίου του μεταλήψεως ὁ μεταδὸς εἰς αὐτὸν τὰ Ἄχραντα Μυστήρια ἄγγελος Ἐπίσκοπος. Μεγάλῃ εἶνε ἡ δύναμις τῆς θρησκείας καὶ εἰς τὸ πεδίον τὸ πολιτικόν, εἶνε δ' ἐντύχημα διὰ τὴν Ἑλλάδα ὅτι τοσαῦτα ἔχει δείγματα τῆς βαθείας θρησκευτικότητος τοῦ διενθύνοντος τὰς τύχας τῆς σήμερον, εἰς ἣν ὀφείλεται πᾶν ὅτι μέχει τοῦ νῦν ἐπραξεν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐκ παιδῶν.

Θὰ ἤρκει καὶ μόνον τὸ περὶ ὑποχρεωτικῶν ἐκκλησιασμοῦ τῶν μαθητῶν μέτρον διὰ νὰ βεβαιωθῇ πόσον μεγάλην σημασίαν ἀποδίδει ἡ κιβέρησις εἰς τὴν ἐκ παιδῶν καλλιέργειαν τῆς θρησκευτικότητος. Διότι τὸ ὑποχρεωτικὸν Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας δὲν ἤρκεσθη μόνον εἰς τὴν περὶ ὁδηγίας τῶν μαθητῶν κατὰ τὰς Κυριακὰς εἰς τοὺς ναοὺς σύστασιν, ἀλλὰ καὶ ὥρισε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως τοῦ καθήκοντος τούτου εἰσηγηθὲν καὶ ἰδίας μαθητικὰς λειτουργίας καὶ τὴν υποχρεωτικὴν συνοδείαν τῶν μαθητῶν ὑπὸ τοῦ ὅλου σώματος τῶν διδασκάλων καὶ καθηγητῶν, «ἵνα ἡ ζωὴ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ λειτουργοῦ ἀποτελῇ παράδειγμα ἀξιολόγητον διὰ τὴν κοινωνίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας διαβίῃ οὗτος», καθόσον ἡ μόρφωσις καὶ ἡ ἠθικὴ ὠριμότης του «ιοποθετοῦσιν αὐτὸν εἰς βᾶθρον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου δύναται νὰ ἐμπνέῃ σεβασμὸν καὶ νὰ ὀδηγῇ πρὸς τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἠθικοποίησιν τῆς κοινωνίας, ἧς ἀποτελεῖ μέλος». Αἱ ὁδηγίαι φθάνουσι μέχρι τῆς ὑποδείξεως καὶ τοῦ τρόπου τῆς εἰσόδου τῶν μαθητῶν εἰς τὸν ναὸν καὶ τῆς ἐν αὐτῷ στάσεως, ὡς καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐξόδου των ἐξ αὐτοῦ. Ὁμολογοῦμεν ὅτι πρῶτην ταύτην φορὰν ἡ Πολιτεία ἐμφανίζει ἐαυτὴν πραγματικῶς ἀντιλαμβανομένην τὴν σπουδαιότητα τοῦ θρησκευτικοῦ παράγοντος οὐ μόνον διὰ τὴν στήριξιν τῆς σημερινῆς κοινωνίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἔτι ἀσφαλεστέραν ἀνάδειξιν τῆς κοινωνίας τῆς αὔριου, ἧς θὰ ἀποτελεσθῇ ἐκ τῆς οὗτω σήμερον διαπαιδαγωγομένης ἐλληνικῆς νεολαίας.

Καὶ οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι.

Τὰς τοιαύτας ἀντιλήψεις τῶν κυβερνῶντων θὰ ἔπρεπε νὰ ἐνστερνισθῇ καὶ ὁ κόσμος τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τῶν ὀργάνων τούτων, δι' ὧν ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις τῶν κυβερνητῶν κινεῖται ἡ κρατικὴ μηχανὴ καὶ οἵτινες ὅπως ἰδιάζουσιν θέσιν κατέχουν ἐν τῇ κοινωνικῇ ζωῇ. Καὶ εἶνε ἄξιον προσοχῆς ἄρθρον τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ ἐκδομένου περιοδικοῦ «Ποιμὴν ὁ Καλὸς», διὰ οὗ εὐλόγος ἐκφράζεται πικρία διὰ τὴν θρησκευτικὴν ἀδιαφορίαν, ἧς χαρακτηριστικὴν πλειονότητα τῶν δημοσίων λειτουργῶν, συστηματικῶς ἀποφευγόντων τὸν ἐκκλησιασμὸν καὶ ἀπεχόντων τῶν μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας. «Ἡ πλειονότης τῶν

δημοσίων ὑπαλλήλων—λέγεται ἐν τῷ ἄρθρῳ—μένει μακρὰν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν μυστηρίων της..., δὲν ἐκκλησιαίζονται. Τὰ δημόσια γραφεῖα εἶναι κλειστὰ τὴν Κυριακὴν, ἀλλὰ οἱ ὑπάλληλοι δὲν ἐννοοῦν νὰ μεταβοῦν εἰς τὸν ἱ. ναὸν καὶ ἐκεῖ μετὰ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ ἐνώσουν τὰς προσευχὰς των πρὸς τὸν Πατριότατον Κυβερνήτην Θεόν. Μὴ ἐκκλησιαζόμενοι δὲ δυστυχῶς δημιουργοῦν μέγα σκάνδαλον εἰς τὸν εὐσεβῆ ἐλληνικὸν λαόν., διότι καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ θρησκεία μας καταρρέει, ἀφοῦ οἱ μορφωμένοι πὸν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι οἱ εὐσεβέστεροι, δεικνύονται οἱ ἀσεβέστεροι πάντων». Εἶνε δὲ καὶ κατὰ τὸν ἄρθρογράφον, ἡ ζημία κολοσσιαία, ὡς ὁμολογεῖ αὐτὸς ὁ σημερινὸς ἐθνικὸς κυβερνητὴς τῆς χώρας λέγων ὅτι «οὐδεὶς ἀληθῆς πολιτισμὸς δύναται νὰ ἀναπτυχθῇ ἐὰν δὲν προηγηθῇ βαθὺ θρησκευτικὸν αἴσθημα». «Ἀλλὰ πῶς νὰ δημιουργηθῇ τοιοῦτος πολιτισμὸς, ἀφοῦ οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι πὸν ἀποτελοῦν τὰ νεῦρα τοῦ κράτους τόσον ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροι ἀποδεικνύονται ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ»..;

*

Ἡ λονδίνιος «Ἐταιρεία πρὸ: διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου» ἐδημοσίευσεν πρὸ τινος ἔκδοσιν ὑπὸ τὸν τίτλον «Βίος τοῦ Χριστοῦ εἰς εἰκόνας» ποιηθείσας ὑπὸ κινέζων ζωγράφων. Αἱ εἰκόνας αὗται εἶνε ἀντίγραφα εἰκόμων ἐπὶ μετάξης, ἀνηριμμένων ἐν χριστιανικοῖς κινεζικοῖς ναοῖς ἢ ἀνηκουσῶν εἰς ἰδιωτικὰς συλλογὰς κινέζων χριστιανῶν, φερουσῶν δὲ τοὺς τίτλους των διὰ κινεζικῶν γραμμάτων εἰς τὰ πλάγια των. Τὸ βιβλίον χαρακτηρίζεται ὡς σπανίας ὠραιότητος καὶ μοναδικοῦ ἐνδ' ἀφρόντας.

*

Ἐκ στατιστικῆς τῆς ἐν Γερμανίᾳ κυκλοφορίας τῆς Ἁγ. Γραφῆς, δημοσιευθείσης ὑπὸ τῆς βερλινεῖου «Daz», προκύπτει ἡ ἀπὸ τοῦ 1931 ἐντὸς ἑξαετίας μεγάλη αὔξησις τῆς ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Εὐαγγελικῆς Βιβλικῆς Ἐταιρείας πωλήσεως ἀντιτύπων τῆς Π. Δ. καὶ τῆς Κ. Δ. Ἡ στατιστικὴ ἔχει οὕτω: 1931 567,212 ἀντίτυπα· 1932 632,156· 1933 956,000· 1934 1,133,012· 1935 986,651· 1936 934,232.

*

Λόγος γίνεται ἐν τῷ εὐρωπαϊκῷ τόπῳ περὶ νέων τινῶν βιβλίων, συγγραφεύων ὑπὸ κομμουνιστῶν καὶ πραγματευομένων περὶ τοῦ ἐν Ρωσίᾳ κομμουνισμοῦ ὑπὸ πνεῦμα θυμηνές. «Ἡ Ἐνωσις τῶν ρωσικῶν σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν ὁποία εἶνε ἐν τῇ πραγματικότητι» εἶνε ἔργον τοῦ κομμουνιστοῦ ἐργάτου Υνον, ὅστις ἔζησεν καὶ εἰργάσθη ἐν Ρωσίᾳ ἐπὶ ἑνδεκα ἔτη καὶ ἐκθέτει ἐν αὐτῷ τὰς ἐντυπώσεις του. «Εἶνε ἐνδιαφέρον—γράφει—νὰ ἴδῃ κανεὶς τὰ πράγματα ὅπως ἔχουν. Ὁ λαὸς ἐν Ρωσίᾳ εἶνε σήμερον πολὺ ἀθλιώτερος ἢ ἄλλοτε καὶ ὀλιγώτερον ἐλεύθερος ἀπὸ ὁποιαδήποτε ἄλλην χώραν.—«Au pays du Grand Mensonge» ἐγράφη ὑπὸ τοῦ νοτιορλαύου κομμουνιστοῦ Ciliga, ὅστις μεταβὰς εἰς τὴν «Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας» διὰ νὰ ἀπολαύσῃ—ὅπως γράφει—τὰ ἀγαθὰ τοῦ κομμουνισμοῦ, ταχέως εὐρέθη ἐν τῇ φυλακῇ μετὰ ἀναγκαστικὰ δὲ ἔργα τριῶν ἐτῶν ἐν Σιβηρίᾳ κατῴρθασεν νὰ δρασκετεύσῃ. Αἱ τρομεραὶ περιπέτεσά του δὲν ἐμείψαν τὸν ἐνθουσιασμόν του διὰ τὸν μαρξισμόν καὶ τὸν μπολσεβισμόν, ἀλλ' ἐκφράζει ἀφελῆ ἐκπληξιν ὅτι τόσον ἐξαισια ἰδεώδη ἔπεσαν

εις τὰς χείρας δαιμόνων ὁποῖοι οἱ Στάλην, Τρότσκη καὶ ἡ Τσέκα, πρὸς τοὺς ὁποίους αἰσθάνεται ἄσπονδον μῖσος. Ἡ Ρωσία εἶνε δι' αὐτὸν μία γιγάντειος αἰθουσα βασιανιστηρίων, ὅπου, παραδόξως, ἡ ἐλευθερία εὐρίσκειται μόνον εἰς τὰς φυλακὰς: οἱ φυλακισμένοι—λέγει—ὄσονδῆποτε σκληρῶς καὶ ἂν τοὺς μεταχειρίζονται, αἰσθάνονται ὅτι τίποτε δὲν ἔχουν νὰ χάσουν, καὶ ἐκφράζονται μὲ ἀτόλυτον ἐλευθεροστομίαν...». Τὸν αὐτὸν χαρακτηριστὴρα ἔχουσι καὶ δύο ἄλλα σχετικὰ βιβλία: «Ἡ Ρωσία ὑπὸ τὰ Σοβιὲ» τοῦ M. N. de Basily καὶ «Maitres de la Tséka» τοῦ Roman Goul.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐπὶ τῷ τελευτῇ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος ἀπέστειλε πρὸς τὴν Κοσμητεῖαν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα: «Παρακαλοῦμεν γεγραδὸν Σχολῆν δεχθῆ ἔνθερμα συλλυπητήρια ἐπὶ ἐκδημίᾳ πρὸς Κύριον Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου, πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως τιμήσαντος αὐτήν.
Μυτιλήνης Ἰάκωβος»

—Παρητηθέντος τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Κ. Γεωργακοπούλου, τὸ Ὑπουργεῖον ἀπέλαβε προσωρινῶς ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. I. Μεταξᾶς.

—Τῇ παρελθούσῃ Τετάρτῃ ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον μόλις τεσσαρακοντούτης μετὰ εἰκοσαήμερον ἐν τῷ νοσοκομείῳ τοῦ Ἐδαγγελισμοῦ νοσηλείαν ὁ Προηγούμενος τῆς Μεγίστης Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ὁρους Διονύσιος Ἐρημοπαμινός. Ὁ μεταστὸς διακρίνεται διὰ τὸ σεμνὸν τοῦ ἤθους, τὴν χρηστότητα καὶ τὸν πρὸς τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν ζῆλον, καίτοι δὲ ἐστερεῖτο ἐπιστημονικῆς καταρτίσεως, οὐχ ἤτιον ἤτο μαλετηρότατος, καρπὸς δὲ τῆς ἐπιμελείας του ἦτο ἡ ἐκδοσις ἱστορίας τῆς Μονῆς Ἐρημοπαμίνου καὶ ἡ τακτοποίησις τῶν χειρογράφων καὶ τῆς βιβλιοθήκης αὐτῆς. Τὰς ἐξοδίους ἐπὶ τῷ τελευτήσαντι εὐχὰς ἀνέγνω μετὰ τῶν λαυριωτῶν Ἀρχιμ. Ἀρκαδίου καὶ διακόνου Δωροθέου Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιήλ, διὰ πολλῆς τιμῆς ἄγων τὸν μεταστάντα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Ἐν Ἱεροσολύμοις ἀνταποκριτῆς τῶν «Ἐκκλησιαστικῶν Καιρῶν» τοῦ Λονδίνου ἐν τελευταίᾳ του ἐκ τῆς Ἁγίας Πόλεως ἀνταποκρίσει γράφει ἐξ ἀφορμῆς τῶν τελευταίων γεγονότων: «Ἡ πόλις τῆς εἰρήνης διαψεύδει τὸ ὄνομά της, ἀλλ' εἶνε πιστὴ εἰς τὴν μακρὰν ἱστορίαν της: πάλιν κατέστη σκηνὴ πολέμου καὶ διαμάχης. Τριακοστὴν ταύτην φορὰν κατὰ τὰς παρελθούσας τρεῖς χιλιετηρίδας ἡ πόλις ὑπέστη πολιορκίαν καὶ ἀντιπολιορκίαν. Σήμερον, μετὰ εἰκοσαετίαν μόλις ἀπὸ τῆς ἀναιμάκτου κατακτησεῶς της ὑπὸ Allenby, ἔμελλε νὰ περικυκλωθῆ ὑπὸ βρετανῶν στρατιωτῶν καὶ νὰ βιασθῆ ἢ εἰς αὐτὴν εἰσοδος πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ βρετανικοῦ ἐλέγχου. Χάρης εἰς τὰς προσευχὰς, τὰς ἀναπεμφθείσας ἀπὸ πολλῶν χριστιανικῶν ἱερῶν θυσιαστηρίων, πιθανῶς δὲ καὶ ἀπὸ συναγωγῶν καὶ τεμενῶν, ἀνθρώπινα θύματα δεημειώθησαν ἀξιοσημειώτως ὀλίγα καὶ ἀσήμαντος εἰς τὴν πόλιν προὔξενήθη βλάβη...».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Κατ' εἰδήσεις ἐκ Κύπρου δημοσιευόμενας ἐν τῷ «Πανταίφῳ», εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ἐδημοσιεύθη ὁ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἀποικιῶν ἐγκριθεὶς νόμος, διὰ τοῦ ὁποίου προνοεῖται ἡ ὑπὸ τοῦ Κυβερνήτου ἐγκρισίς τοῦ προσώπου, ὁπερ ἤθελεν ἐκλεγῆ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου Κύπρου. Συμφώνως τῷ νόμῳ τούτῳ, ἀμέσως ἄμα τῇ ἐκλογῇ προσώπου τινὸς ὡς Ἀρχιεπισκόπου, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως θὰ εἰδοποιήσῃ γραπτῶς τὸν Ἀποικιακὸν Γραμματεῖα «περὶ τοῦ ἐκλεγέντος προσώπου», οὗτος δὲ θὰ ὑποβάλλῃ τὸ ὄνομα τοῦ ἐκλεγέντος εἰς τὸν Κυβερνήτην, ὅστις θὰ δηλώσῃ τὴν ἐγκρισίν του δι' ἐγγράφου, ὁπερ θὰ ἐπιδοθῆ κατὰ χρόνον καὶ εἰς τόπον, ὡς ἤθελεν ὁρίσῃ ὁ ἴδιος. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ Κυβερνήτης δὲν ἤθελεν ἐγκρίνῃ τὸ ἐκλεγέν πρόσωπον, ἡ ἐκλογὴ δὲν θὰ συμπληρωθῆ διὰ θρησκευτικῆς ἢ ἄλλης εἰθισμένης τελετῆς. Ἐκτός τοῦ νόμου τούτου καὶ δύο ἄλλοι νόμοι σχετικοὶ πρὸς τὴν λύσιν τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος, ἧτοι ὁ ὑπ' ἀριθ. 33 τοῦ 1937, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐξαιροῦνται ὄρισμένα πρόσωπα ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκλεγῶν διὰ τὸν χηρεύοντα Θρόνον καὶ ὁ νόμος 35 1937, δι' οὗ τροποποιεῖται προγενέστερος νόμος, ἔχουν ἐγκριθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ κατὰ τὸν παρελθόντα Μάιον τοῦ τρέχοντος ἔτους.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ἡ Κοσμητεία τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Βελιγραδίου διεβίβισεν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου πρὸς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου τὸ ἀκόλουθον ἐγγράφον ἑλληνιστί:

Τῇ Κοσμητείᾳ

τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου
Ἀθῆναι

Τῷ αἰφνιδίῳ θανάτῳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυρίου Χρυσοστόμου, πρῶτως ἐξέλιπε μία τῶν ἐκτραστικωτέρων προσωπικοτήτων ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐργατῶν τῆς ὀρθόδοξου Ἱεραρχίας καὶ Θεολογικῆς ἐπιστήμης τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος.

Μόνον μία προσωπικότης ἐξόχων δεξιότητων, ὡς ἀκριβῶς ἦτο ὁ ἀειμνήστος Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος, ἠδύνατο συγχρόνως καὶ ἐξ ἴσου νὰ περιλάβῃ ἀπάσας τὰς εὐρείας καὶ ἀξιολόγους σφαίρας τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως, τῆς φιλανθρωπικῆς δράσεως, τοῦ ἐπιπέκτου ἀκαδημαϊκοῦ καθηγήτου καὶ ἀρίστου ἐπιστήμονος.

Διὰ τῆς ἐμφύτου αὐτῷ μεγαλοφυΐας, τῆς βασικῆς καὶ τελείας ἐκπαιδεύσεως, τῆς σπαναῶς ἐργατικότητος καὶ ἀνεκφράστου ἀντακρνησίας κατώρθωσεν ὁ κείμενος πρωθιεράρχης νὰ δώσῃ ἔργα διαρκοῦς ἀξίας, ἅτινα παριστάνουν ἀξιοσημειώτων σταθμῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος.

Ἡ Κοσμητεία τῆς ἐν Βελιγραδίῳ Θεολογικῆς Σχολῆς μετὰ τὴν ἐκτιμῶσα τὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου τοῦ ἐκλιπόντος Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου, ἦν ἔχει διὰ τὴν ὀρθόδοξον Θεολογίαν ἐπιστήμην, ἐκφράζει τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ Ἀθηνῶν, ἐπὶ τῇ ἀμετρούτῳ καὶ μεγάλῃ ἀπώλειᾳ τοῦ ἀρίστου αὐτῆς μέλους τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου—τὰ εἰλικρινῆ αὐτῆς συλλυπητήρια.

ὁ Κοσμητὴρ
τῆς ἐν Βελιγραδίῳ Θεολογικῆς Σχολῆς
Dr Ραδιβόβ Ἰώσιτς

—Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Βελιγραδίου συνεκροτήθη συνάλευσις τῶν διευθυντῶν τῶν ἐν Σερβίᾳ Ἱερατικῶν σχολῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Σιράτσικ κ. Συμεῶν. Εἰς δύο ἐκ τῶν συνεδριῶν τῆς συνελεύσεως παρέστησαν καὶ ὁ Πατριάρχης μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Συνεζητήθησαν ζητήματα σχετικὰ πρὸς τὴν θεολογικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν καθόλου ἀγωγὴν τῆς ἐν τοῖς σερβικοῖς σπουδαζούσης νεολαίας καὶ ἐλήφθησαν ἀποφάσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ὡς εἶχομεν ἐν καιρῷ προαγγέλει, περὶ μεσοῦντα τὸν παρελθόντα Αὐγούστιον ἐν Κάρλοβιτς συνεκροτήθη ἡ μεγάλη συνέλευσις τοῦ ἐν διασπορᾷ ρωσικοῦ κλήρου καὶ λαοῦ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀναστασίου. Κατὰ τὴν συνέλευσιν ταύτην συνεζητήθησαν διάφορα ζητήματα σχετικὰ πρὸς τὴν καθ' ὅλου θρησκευτικὴν ζωὴν τῆς ἑμπειριστάτου ὑπεροχίου ὁρθοδόξου ρωσικῆς διασπορᾶς, ὅποια ἡ πνευματικὴ καὶ ἐθνικὴ ἀναγεννησις τῆς Ρωσίας, γενικὰ ἐκκλησιαστικὰ προβλήματα, ζητήματα ἐκπαιδευτικὰ, ἱεραποστολικά, διοικητικὰ, ἐνοριακὰ καὶ οἰκονομικά, ὧν προεῖχε τὸ τῆς ἐνοποιήσεως τῆς διοικήσεως τῆς ὅλης διασπορᾶς ἐξ ἐνόχου μοναδικοῦ καὶ μονίμου πνευματικοῦ κέντρου, ὡς τοιοῦτου προβαλλομένου τοῦ ἐν Κάρλοβιτς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μητροπολίτου Ἀναστασίου τελοῦντος ἐπισκοπικοῦ σώματος. Ἐκ τῶν ἐπὶ διαφορῶν ζητημάτων ληφθεισῶν ἀποφάσεων σημειῶνται ἐνταῦθα ἡ ἰδρυσις ἀνωτάτης θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ τύπου τῶν ἐν Ρωσίᾳ ὀνομαστῶν Θεολογικῶν Ἀκαδημιῶν ἢ ἀπὸ τοῦ προσεχούς ἔτους ἰδρυσις Ἱερατικοῦ Σεμιναρίου διὰ τὴν μόρφωσιν τοῦ μέσου κλήρου, ἡ καταδίκη τῆς «σοφιολογίας» ὡς θεομάχου διδασκαλίας, ἡ καταδίκη τοῦ ἐλευθεροτεκτονισμοῦ ὡς ἀντιχριστιανικοῦ θεσμοῦ, ἡ σύνταξις νέων ρωσικῶν διδασκτικῶν βιβλίων διὰ τὴν σπουδάζουσαν ρωσικὴν νεολαίαν, ἡ συναξιδότησις τοῦ ρωσικοῦ κλήρου, ὁ τρόπος τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων. κλ.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Καντεμβουρίας ἐξ ἀφορμῆς τοῦ κατὰ τῶν ἑβραίων ἐν Γερμανίᾳ διωγμοῦ ἐν ἐπιστολῇ πρὸς τοὺς «Καιροῦς» τοῦ Λονδίνου ἐκφράζει ἀγανάκτησιν διὰ τὰς κατὰ τῶν ἑβραίων διαπραχθείσας σκληρότητας καὶ τὴν πεποίθησιν ὅτι εἰς τοὺς ναοῦστοι κράτους θὰ ἐπὶ λῶνται προσευχαί ὑπὲρ τῶν οὕτω δοκιμαζομένων

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Κ. Δοσπονδιώτου Μελετίου Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Ὁμιλία περὶ ἱεροσύνης. Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς Ἐπετηρίδος τῆς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν. Ἀθήναι, τύποις Ἀλευροπούλου 1938 (σ. 147—156).

Κ. Δοσπονδιώτου Νικολάου Καβάσιλα Ἀνέκδοτον ἐγκώμιον εἰς τοὺς τρεῖς Ἱεράρχας. Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς Ἐπετηρίδος Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν. Ἀθήναι, τύποις Ἀλευροπούλου 1938 (σ. 157—162).

Γερασίμου Ἱ. Κοιτάρη Ἀντίκειται τὸ Β. Δ. τῆς 23 Ἰουλίου 1850 πρὸς τὸν καταστατικὸν Χάρτην τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ 1833; Τὸ ζήτημα τῆς ἀποδοχῆς τοῦ Συνοδικοῦ Τόμου. Ἀνατύπων ἐκ τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. 1938 (σ. 535—540).

Ἐπὶ τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ «Παύρου» ἐξεδόθησαν: Ἀριστοτέλους περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν ἀρχαίων κείμενον, εἰσαγωγή Ἀπ. Ἀρβανιτοπούλου καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, μετάφρασις καὶ σημειώσεις Γρ.

Ἀνδρουτσουπέλλου.—Φλαβίου Ἰωσήπου κατ' Ἀπίανου. Λόγος Α'. ἀρχαίων κείμενον, εἰσαγωγή, μετάφρασις σημειώσεις ὑπὸ Βασιλείου Μ. Βέλλα καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.—Πλουτάρχου Περὶ εὐθυμίας ἀρχ. κείμενον εἰσαγωγή Ἀπ. Σταματάκου, ὑφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, μετάφρασις, καὶ σημειώσεις Σπ. Ν. Φιλίππου.—Ξενοφῶντος Κύρου Ἀνάβασις ἀρχαίων κείμενον-εἰσαγωγή-μετάφρασις-σημειώσεις ὑπὸ Ἀχιλλέως Γεωργιάδου πρ. Ἐκπαιδ. Συμβούλου.—Πλάτωνος Εὐθύφρων, ἀρχ. κείμενον-μετάφρασις-σημειώσεις ὑπὸ Ἀδ. Ν. Διαμαντοπούλου κ. Διευθυντοῦ τοῦ Ἀρσνακίου Διδασκαλείου.—Ἀννης Κομνηνῆς Ἀλεξιάς, ἀρχ. κείμενον, εἰσαγωγή Ἰω. Παπαδοπούλου καθηγ. Πανεπιστημίου, μετάφρασις-σημειώσεις Νικ. Κ. Κωνσταντοπούλου.—Πυθαγόρου Ἐπιθ. ἀρχ. κείμ., εἰσαγωγή μετάφρασις-σημειώσεις ὑπὸ Ἐμμ. Γ. Παντελάκη Γυμνασιάρχου.—Γαληνοῦ Περὶ κράσεων, ἀρχ. κείμ., εἰσαγωγή-μετάφρασις-σημειώσεις Κωνστ. Γ. Λαμῆρα, ἑκαστον ἀρχ. 40, Πανεπιστημίου 36.

— Π Α Ρ Α Γ Ρ Α Φ Η —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Φθιώτιδος

Χρησεύσης τῆς θέσεως τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Καναλλίων προσκαλοῦμαι τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 68 τοῦ νόμου 1369 «περὶ ἐνοριακῶν γαῶν καὶ ἐφημερίων» ὀριζόμενα πιστοποιητικά, ὅπως ἐντός μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 65 τοῦ αὐτοῦ νόμου προβαλλόμενα πιστοποιητικά. Ἐν Δαμίᾳ τῆ 28 Ὀκτωβρίου 1938. † Ὁ Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος.

Ἱ. Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

[2]

Καλοῦμαι πάντας τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 66 τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 1369 ὀριζόμενα προσόντα καὶ βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ὁργανικὴν θέσιν ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἁγίου Γεωργίου τῆς Κοινότητος Πανοράματος τῆς καθ' ἡμᾶς Θεσσαλίας ἐπαρχίας, ὅπως ἐντός μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῇ Περιοδικῇ «Ἐκκλησίᾳ» ὑποβάλλωσιν ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 68 τοῦ Ἀν. Ν. 1369 ὀριζόμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα. Ἐν Θεσσαλονίᾳ τῆ 11 Νομβρίου 1938

† Ὁ Θεσσαλονίκης Γεννάδιος.

Ἱ. Μητρόπολις Ναυπакτίας καὶ Ἐδρυτανίας.

Καλοῦμαι τοὺς βουλομένους τοὺς ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικά προσόντα ὅπως ἐντός μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ὑποβάλλωσι τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱερᾷ Μητροπόλει τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 68 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 1369)1938 «περὶ ἱερῶν γαῶν καὶ ἐφημερίων» ὀριζόμενα πιστοποιητικά προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακλήρῳν ὑποψηφίων ἱερέων τῆς χρησεύσης ἐνορίας Χούνης. Ἐν Ναυπάκτῳ τῆ 31 8)βρίου 1938.

† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Ἐδρυτανίας Γερμανός.

Ἱ. Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Στερουμένης τῆς ἐνορίας Ἀργυδαίων τακτικοῦ ἐφημερίου, καλοῦμαι τοὺς ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα καὶ βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην, ἵνα ἐντός μηνὸς ἀπὸ τῆς παρούσης εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησίᾳ», ὑποβάλλωσι τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 68 τοῦ ἀναγκ. νόμου 1369 ὀριζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου μετὰ ταῦτα νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακλήρῳν τῶν υποψηφίων. Μορφωτικὰ προσόντα τοῦλάχιστον ἀπολυτήριον Σχολαρχείου. Ἐν Αἰγίῳ τῆ 1 Νομβρίου 1938.

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Θεόκλητος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π. Σ. ΜΑΝΩΛΑΦΕΗΣ

Τύποις «Φαινικός» ὁδὸς Λεωνόπου 4, Τηλ. 54-299